

APSTIPRINU
Kristīne Kūla
Latvijas Etnogrāfiskā
brīvdabas muzeja direktores p.i.
28.06. 2019.

LATVIJAS ETNOGRĀFISKAIS BRĪVDABAS MUZEJS

GADA PUBLISKAIS PĀRSKATS

Attēls 1: Podnieka darbnīca – ceplis. Lejasciema "Čipati". Latvijas Etnogrāfiskajā brīvdabas muzejā no 1968.gada.

2018. GADS

Publiskajā gada pārskatā izmantoto ilustrāciju un attēlu avots
Latvijas Etnogrāfiskā brīvdabas muzeja publicitātes materiālu arhīvs

PAMATINFORMĀCIJA

Iestādes juridiskais statuss, funkcijas, mērķis, uzdevumi un darbības virzieni

Kopš 2013. gada 1. janvāra Latvijas Etnogrāfiskais brīvdabas muzejs ir kultūras ministra pakļautībā esoša tiešās pārvaldes iestāde. Ar 2012. gada 18. decembra Ministru kabineta noteikumiem Nr. 925 „Latvijas Etnogrāfiskā brīvdabas muzeja nolikums” ir noteikts, ka tiešās pārvaldes iestāde Latvijas Etnogrāfiskais brīvdabas muzejs ir valsts aģentūras "Latvijas Etnogrāfiskais brīvdabas muzejs" funkciju, tiesību, saistību, prasību, bilancē esošās mantas, lietvedības un arhīva pārņēmēja.

Muzeja darbības **mērķis** ir saglabāt, pētīt un vienotā veselumā eksponēt Latvijas tautas tradicionālās dzīves pieminekļus no 17. gadsimta sākuma līdz 20. gadsimta vidum, ar muzejiskiem līdzekļiem atklājot latviešu un citu Latvijā vēsturiski dzīvojošo tautu kultūras mantojumu, darba un sadzīves tradīcijas un estētisko pasauli.

Latvijas Etnogrāfiskais brīvdabas muzejs atbild par šādu publisko **funkciju** īstenošanu:

1. komplektēt lietiskos materiālus un ar tiem saistīto informāciju par latviešu un citu Latvijā dzīvojošo etnisko grupu tautas būvniecības tradīcijām, darbarīkiem un iedzīves priekšmetiem, kā arī darinājumus, kas uzskatāmi par latviešu tautas lietīšķās mākslas izpausmi;
2. nodrošināt kultūrvēsturisko materiālu krājuma atbilstošu aprūpi, uzskaiti un pārvaldību;
3. veikt muzeja krājuma zinātnisko pētniecību;
4. nodrošināt muzeja krājuma pieejamību sabiedrībai, tai skaitā muzeja ekspozīcijās:
 - 4.1. centrālajā ekspozīcijā Rīgā;
 - 4.2. lauku ekspozīcijā "Vēveri" Vecpiebalgas novadā;
 - 4.3. zemnieka–zvejnieka sētā "Vītoliņi" Rucavas novadā;
5. veikt izglītojošo darbu;
6. uzturēt un attīstīt muzeja darbībai nepieciešamo infrastruktūru.

Lai nodrošinātu funkciju izpildi un mērķa sasniegšanu, Latvijas Etnogrāfiskais brīvdabas muzejs veic šādus **uzdevumus**:

1. nodrošina muzeja krājuma – Nacionālā muzeju krājuma daļas – komplektēšanu, uzskaiti, dokumentēšanu un glabāšanu;
2. veido ekspozīcijas un izstādes, nodrošina to pieejamību sabiedrībai, kā arī gida pakalpojumus;
3. atbilstoši kompetencei veic pētījumus etnogrāfijas, arī tautas būvniecības un tautas mākslas jomā;
4. nodrošina izglītojošu pasākumu organizēšanu;
5. sagatavo informatīvus un zinātniskus izdevumus;
6. veido informatīvo datubāzi par muzeja krājumu Nacionālā muzeju krājuma kopkatalogam;
7. izstrādā un īsteno projektus saskaņā ar muzeja darbības mērķi;
8. vada starptautiskus projektus un piedalās to īstenošanā;
9. nodrošina muzeja pasākumu publicitāti;
10. pēta sabiedrības pieprasījumu un analizē muzeja sniegto pakalpojumu kvalitātes novērtējumu;
11. sniedz metodisku un praktisku palīdzību Latvijas reģionālajiem un lokālajiem brīvdabas muzejiem un ekspozīcijām.

Saskaņā ar muzeja Vidēja termiņa muzeja darbības programmu 2018-2023 tika izstrādāts Latvijas Etnogrāfiskais brīvdabas muzeja darba plāns 2017. gadam, kurā muzeja funkciju, mērķu un uzdevumu izpildei muzeja darbs plānots šādos četros **pamatvirzienos**:

1. Latvijas kultūrvēsturisko novadu tautas celtniecības pieminekļu kolekcijas veidošana un saglabāšana kompleksā ar lauku iedzīvotāju dzīvesveida un kultūras vēstures liecībām, kas raksturo laika periodu no 17.gs. līdz 20. gs. vidum.

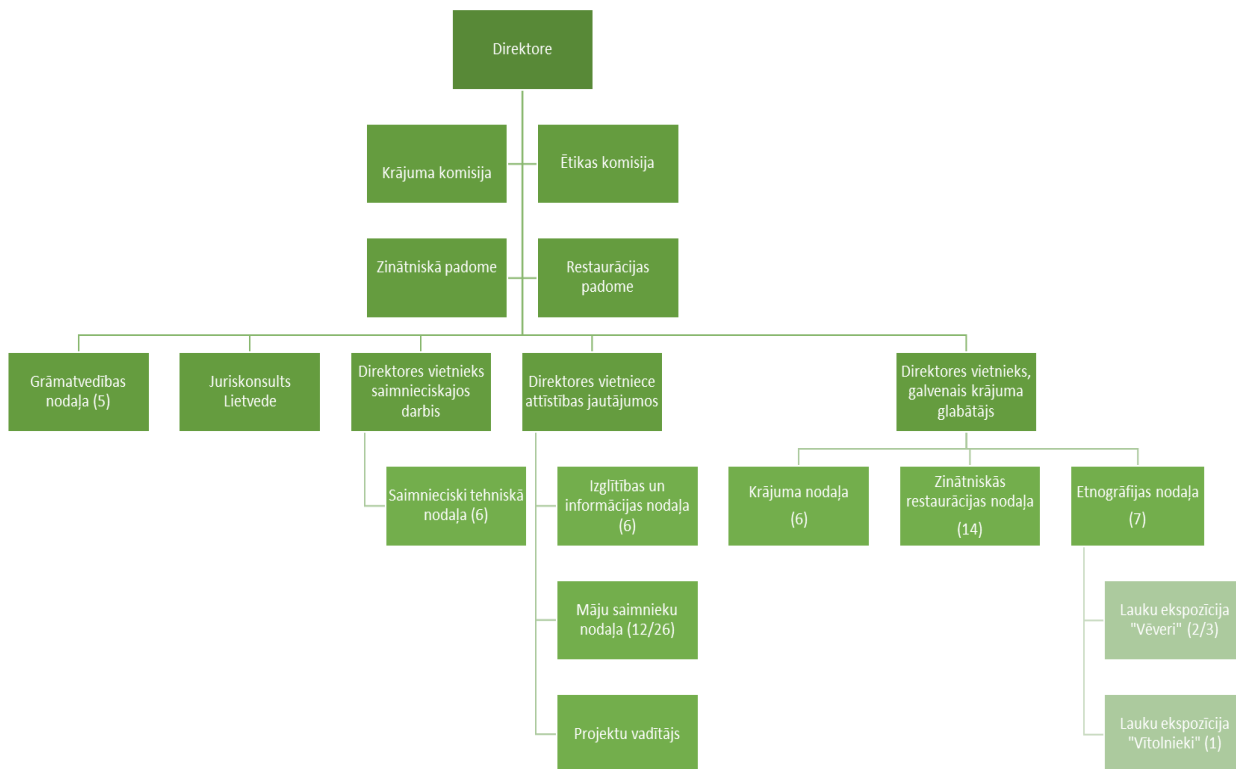
2. Latvijas kultūrvēsturisko novadu etnogrāfiskā mantojuma dokumentēšana, pētniecība, interpretācija un komunikācija, kā arī metodiskā atbalsta sniegšana brīvdabas ekspozīciju veidošanas, Latvijas etnogrāfiskā mantojuma kolekcionēšanas, dokumentēšanas, saglabāšanas un pētniecības jautājumos;
3. Sabiedrības izglītošana un informēšana par Latvijā vēsturiski dzīvojošo tautu kultūras mantojumu, darba un sadzīves tradīcijām un estētisko pasauli, apkalpojot apmeklētājus centrālajā brīvdabas ekspozīcijā Rīgā, kā arī *in situ* lauku ekspozīcijās – muzejā „Vēveri” Vecpiebalgas novadā un zemnieka-zvejnieka sētā „Vītlnieki” Rucavas novadā.
4. Muzeja darbībai nepieciešamo resursu un apstākļu plānošana, organizēšana, muzeja ēku un iekārtu tehniskā stāvokļa uzturēšana.

Latvijas Etnogrāfiskā brīvdabas muzeja administrācija un galvenā ekspozīcija atrodas Rīgā (118 objekti no visiem vēsturiskajiem Latvijas novadiem, 87ha), muzejam ir divas lauku ekspozīcijas: muzejs "Vēveri" *in situ* Vecpiebalgas pagastā (18 celtnes, 40ha) un zvejnieka sēta "Vītlnieki" *in situ* Rucavas pagastā (5 ēkas, 0,6ha). Muzeja darbu vada direktore un trīs vietnieki. Muzeja darbs ir organizēts 5 nodaļās, kuras veic muzeja pamatfunkcijas. Direktora vietnieks saimnieciskajos saimnieciskajos darbos, ar 1 nodaļu nodrošina muzeja tehniski – saimniecisko darbu. Grāmatvedības un administratīvā atbalsta funkcijas ir apvienotas muzeja birojā un Grāmatvedības nodaļā. Muzeja lauku ekspozīcijas ārpus Rīgas netiek organizētas kā atsevišķas muzeja struktūrvienības, tajās kopā strādā 4 darbinieki. Lauku ekspozīcijas ir Etnogrāfijas nodaļas sastāvā un tās faktiski vada direktores vietnieks, galvenais krājuma glabātājs. Savas kompetences ietvaros tās atbalsta visas muzeja struktūrvienības. Muzeja organizatorisko struktūrshēmu sk. nākamajā lpp.

Attēls 2: Centrālā ekspozīcija Rīgā, *in situ* lauku ekspozīcija zemnieka - zvejnieka sēta “Vītlnieki”, muzejs “Vēveri”

Muzeja organizatoriskā struktūrshēma

Pārskata gada galvenie uzdevumi (prioritātes, pasākumi) un informācija par to īstenošanu

2018. gadā pasākumi īstenoti saskaņā ar Latvijas Etnogrāfiskā brīvdabas muzeja Vidēja termiņa darbības stratēģiju 2018 – 2023 un Darba plānu 2018. gadam. 2018. gadā, kā pēdējā vidējā termiņa stratēģijas realizācijas gadā, tiek analizēts periodā paveiktais un noteikta nākamā vidējā termiņa stratēģija 2018 - 2023. gadam.

Galvenie īstenotie pasākumi un to rezultāti krājuma veidošanas, saglabāšanas un pārvaldības jomā

Veidojot muzeja krājumu, pārskata periodā krājums papildināts ar 398 krājuma vienībām, tai skaitā iegādāti 17 krājuma priekšmeti par kopējo summu 930,00 EUR un 63 krājuma priekšmeti iegūti zinātnisko ekspedīciju laikā. Interesantākie jauniegūtie krājuma priekšmeti tika eksponēti izstādē "Muzeja jaunieguvumi", kas tika atvērta 2018.decembrī un turpinājās līdz 2019.gadam aprīlim.

Viena no muzeja darba prioritātēm ir regulāri apsekot muzeja brīvdabas ekspozīcijā esošo objektu stāvokli un investēt eksponātēku saglabāšanā un kultūrvēsturiskās vides uzturēšanā, nomainot jumtus, būvdetaļas, žogus, vārtus u. c. elementus.

Pieejamo resursu ietvaros veikta muzeja krājumā esošo eksponātēku restaurācija un remontdarbi – Košragciema tīklu būdas restaurācija, Žulinieku tīklu būdas protezēto baļķu impregnēšana un tonēšana, lauku ekspozīcijas in situ "Vēveri" Lielvēveru palīgēkas stallis – ratnīcas lubiņu jumta

seguma nomaiņa, Latgales zemnieka sētas saimniecības ēkas klēts, stallis, kūts un Latgales kokamatnieka sētas Pasienas klēts niedru jumtu segumu daļēja nomaiņa un remonts, Latgales podnieka sētas Braslavas pirts jumta, Smiltenes muižas klēts kārniņu jumta, Vidzemes zvejnieku sētas “Cēlāji” ledus pagraba lubiņu jumta remonts, Kurzemes zvejnieku ciema laivu, dzīvojamās mājas “Mauri” lieveņa jumtiņa, zivju žāvētavas, “Nameļa” zivju kūpinātavas darvošana, Lībiešu zemnieka- zvejnieku sētas kūts rampas izgatavošana un uzstādīšana, grīdas segumu atjaunošana, labošana un apstrāde Rizgu rijā, Priedes kroga stadulā, Jaunsaimniecības bēniņos, Kurzemes zemnieka sētas laidarā, Nidas dūmistabai nostiprināts ārsienas apšuvums, Kurzemes zemnieka sētā starpbalķu spraugu aizdarināšana ar koka protēzēm, salaboti žogi un vārti Kurzemes zvejnieka mājai “Mauri”, Kurzemes zemnieka sētas laidaram, Zemgales zemnieka sētai, Latgales zemnieka sētai, Usmas baznīcai, Latgales kokamatnieka dārzam, audēju darbnīcai “Lejasboļi”, Jaunsaimniecībai, Valmieras dzīvojamai mājai – skolai.

Attēls 3: “Žulnieku” tīklu būdas restaurācijas darbi Kurzemes zvejnieku ciemā

Ir konservēti vai restaurēti, notīrīti un atputekļoti 903 priekšmeti muzeja krātuvēs un ekspozīcijās.

Īstenojot muzeju krājuma pārvaldības prioritāti, tika veikta krājuma priekšmetu izlases veida atkārtotas esības pārbaudes. Pārskata periodā esības pārbaudes ir veiktas 3509 krājuma vienībām gan muzeja ekspozīcijā Rīgā, gan lauku ekspozīcijās *in situ* Vecpiebalgas novada Vēveros un Vītoliņos. Priekšmetu identificēšanas darbs turpinās un esības pārbaudes tiek plānotas arī 2019.gadā.

Nacionālā muzeju krājuma kopkatalogā, tika ievadīta informācija par 2025 Latvijas Etnogrāfiskā brīvdabas muzeja krājuma vienībām, sasniedzot kopā ievadīto priekšmetu skaitu 18 396.

Galvenie īstenotie pasākumi un to rezultāti krājuma pētniecības, interpretācijas un komunikācijas jomā

2018.gadā ir sekmēta muzejā uzkrātā Latvijas kultūrvēsturisko novadu etnogrāfiskā mantojuma dokumentēšana, pētniecība, interpretācija un komunikācija, kā arī sniegts metodiskais atbalsts brīvdabas ekspozīciju veidošanas, Latvijas etnogrāfiskā mantojuma kolekcionēšanas, dokumentēšanas, saglabāšanas un pētniecības jautājumos.

Izstāžu zālē sadarbībā ar Rīgas Dizaina un mākslas skolu un ar Valsts kultūkapitāla fonda atbalstu tika īstenota izstāde "Gustava Ozoliņa mantojuma izpēte un aktualizēšana mūsdienās", kas bija pētnieciskā projekta noslēguma fāze. G.Ozoliņš ir viens no zināmākajiem 19.-20.gs mijas Vidzemes podniekiem, kura darbi ir atpazīstami pēc paparžu atspiedumiem angobas mēlēs. Pirms 50 gadiem G.Ozoliņa ceplis "Čipatas" no Lejasciema tika pārvests uz Brīvdabas muzeju, bet darbi iekļauti muzeja krājumā. Projekts ietvēra cepļa pārvešanas jubilejas atzīmēšanu, Vidzemes podniecības vēstures izpēti, tradīciju saglabāšanu, pārmantošanu un izmantošanu mūsdienu dizainā. Tas bija pasākumu un darba procesa kopums gan Brīvdabas muzejā, gan RDMV, kas rezultējās ar G. Ozoliņa darināto trauku repliku izdedzināšanu Brīvdabas muzeja malkas ceplī un audzēkņu labāko darbu izstādīšanu. Par "Čipati" darbnīcu muzeja speciālisti sagatavoja un izdeva bukletu "Vidzemes podnieka darbnīca-ceplis "Čipati"".

Attēls 4: RDMV audzēkņi ar saviem darbiem izstādes "Gustava Ozoliņa mantojuma izpēte un aktualizēšana mūsdienās" atvēršanā

2018.gadā sekmīgi veiktas četras etnogrāfiskās ekspedīcijas uz Kolku, Roju, Valku, Valgu, Aglonu, Riebiņiem, Alūksni, Api, Lejascienu, Pededzi, Malienu tika iegūti. Ekspedīciju laikā tika iegūti interesanti priekšmeti.

Gada nogalē, lai informētu sabiedrību par iegūto priekšmetu daudzveidību, dažādiem to iegūšanas ceļiem, veiktajām etnogrāfijas ekspedīcijām, Izstāžu zālē tika īstenota izstāde "Muzeja jaunumi 2018". Izstādē tika eksponēta daļa no priekšmetiem, ko 2018.gadā ieguva Brīvdabas muzejs. Ar mērķi atspoguļot lietīšķās mākslas attīstību, tika iegādāti krājuma priekšmeti Tautas lietīšķās mākslas kolekcijai. Tika papildināta koka priekšmetu kolekcija. Tekstiliju kolekcija tika papildināta ar dažādām vēsturiskām katoļu baznīcas tekstilijām, piem., ornatiem, kas palīdz izprast tautas tradicionālo tekstiliju attīstību, materiāla apstrādes metožu ienākšanu tautas mākslā.

Attēls 5: Izstāde "Muzeja jaunieguvumi 2018"

2018.gadā ir pabeigts redakcionāls darbs pie apjomīgās Latviešu etnogrāfiskās enciklopēdijas sagatavošanas izdošanai un saņemtas recenzijas un tiek turpināts darbs pie kolekcijas katalogiem "Senie labības mēri", "Latvijas Etnogrāfiskā brīvdabas muzeja lādes", "Krāslavas novada segas".

Ir uzsākts darbs pie kolekcijas kataloga "Vidzemes podniecība" un pie faksimilizdevuma izdošanas "Tekstiliju vēsture. Somu audēju grāmata", kataloga "Transporta līdzekļi zemnieku sētā 18.-20.gadsimtā", kataloga "Lībiešu materiālās kultūras liecības Latvijas muzejos", ceļveža "Vecpiebalgas "Vēveri" un tuvākā apkārtnē";

2018. gada 2. februārī notika muzeja gadskārtējā zinātniskā konference, kurā pulcējās brīvdabas muzeju speciālisti un tautas arhitektūras mantojuma interesenti no visas Latvijas un ar referātiem uzstājās Brīvdabas muzeja speciālisti.

Pārskata periodā muzeja darbinieki ir nolasījuši un publiskojuši šādus pētnieciskos rakstus:

1. M.Kuplais. Darbi un sadzīve zemnieka sētā. Brīvdabas muzejs. 02.02.2018.
2. A.Jakovļevs. Enkuri Ostas noliktavas ekspozīcijā. Brīvdabas muzejs. 02.02.2018.
3. E.Melniš. Dažādu konstrukciju senceltnu restaurācijā. Brīvdabas muzejs. 02.02.2018.
4. E.Vēveris Muzeja krājuma restaurējamajiem audiovizuālajiem materiāliem. Brīvdabas muzejs. 02.02.2018.
5. K.Ogle. Pūra lādes Ostas noliktavā. Brīvdabas muzejs. 02.02.2018.

6. A.Jansone referāts "Galdauti Latvijas kultūrvēsturē" Balttour 2018. Rīga 04.02.2018.
7. A.Jansone referāts "Rucavas apgērbs Krievijas Etnogrāfiskā muzeja krājumā" Rucava 14. 04.2019.
8. A.Ziļicka diskusija "Muzeju efektivitāte. Nacionālā muzeju krājuma kopkatalogs" Rīga, 20.04. 2018.
9. A.Jansone referāts "'19. gadsimta beigu Piebalgas apgērbs Krievijas Etnogrāfiskā muzeja krājumā" Vēveri 19.05.2018.
10. E. Žīgurs referāts "Ainava un cilvēks starp trim Piebalgas ezeriem" Muzeju nakts Vēveros. 19.05.2018.
11. E.Žīgurs referāts "Amatas pagasta vecsaimniecības", Melānijas Vanagas muzejā Amatas pagastā 14. 09.2018.
12. A.Jansone referāts "Latviešu un lietuviešu tautastērpi: kopīgais un atšķirīgais" starptautiska konference Jelgavā "Baltu ceļš"/ "Balts' Road" 22.09.2018.
13. E Žīgurs referāts "Amatas pagasta vecsaimniecību apsekošanas ekspedīcijas rezultāti" Valmiera, Latvijas lokālās vēstures un novadpētniecības lasījumi 04.10.2018.
14. Ziļicka referāts "Researching and Communicating Ethnographic Collections – Experiments and Shared Knowledge" ICOM ICME konference Tartu, 9.10-12.10.
15. A.Jansone referāts "Ornamentu albumi un vēveru grāmatas Latvijas kultūras telpā" Latvijas Universitāte 30.10.2018.
16. A.Jansone referāts "Ieskats apgērba attīstībā Zemgalē (19. gs.)"starptautiskā konferencē Bauskā "pa Zemgales krievīņu pēdām" 03.11.2018
17. A.Jansone referāts "Latvian folk art in modern urban environment" (Lijiang - Ķīna) 13.11.2018.
18. A.Jansone referāts "Protection and development of craft and folk art in Latvia" Pekina (Ķīna)11.11.2018.
19. A.Jansone. Daiļamatnieku pamācība Latvijā 19. gs. vidus -21. gs. Sākums. Tautas lietišķās mākslas izstāde. Latviešu tautas amatniecība, māksla, lietišķā māksla, tradīcijas, to apgūšana un izstādīšanas prakse
20. A.Janone. Ainas Alsupes devums etnogrāfiskā materiāla vākšanas metodikā (Ieteikumi tekstiliju fondu komplektēšanai Latvijas muzejos). Arheoloģija un etnogrāfija / LU Latvijas vēstures institūts Rīga : Zinātne, 2018 Nr. 30
21. A.Jansone. Development of Latvian Applied Folk Art. IOV (Ķīna)
22. A.Janone. Tautas lietišķā māksla. Nacionālā enciklopēdija
23. A.Jansone. Tautas māksla. Radošā dominante. Svētki. Mākslas un Amatniecības izstāde.
24. A.Jansone. Latviešu tautas tērps. Mākslas un Amatniecības izstāde.
25. I.Priedīte. Ieskats Ziemeļkurzemes lībiešu materiālās kultūras krājumos. Lībiešu gadagrāmata 2018.

2018.gadā pēc pieprasījuma dažādām organizācijām, t.sk. izstādēm, patstāvīgajām ekspozīcijām citos Latvijas muzejos deponēti 257 krājuma priekšmeti.

Galvenie īstenotie pasākumi un to rezultāti apmeklētāju apkalpošanas un muzeja komunikācijas jomā

Īstenojot sabiedrības izglītošanu un informēšanu par Latvijā vēsturiski dzīvojošo tautu kultūras mantojumu, darba un sadzīves tradīcijām un estētisko pasauli, pārskata periodā apkalpoti apmeklētāji centrālajā brīvdabas ekspozīcijā Rīgā, kā arī *in situ* lauku ekspozīcijās – muzejā „Vēveri” Vecpiebalgas novadā un zemnieka-zvejnieka sētā „Vītolnieki” Rucavas novadā.

Muzeja komunikācijas darbā izmantotas pārsvarā tradicionālās muzeja komunikācijas formas – pasākumi, ekskursijas, muzejpedagoģiskās programmas.

2018.gadā par muzeju tika izveidoti un translēti vairāk kā 74 TV sižeti - LTV, TV3, LNT, TV24, u.c., 240 radio raidījumi un intervijas un 1408 raksti interneta portālos un drukātajos medijos, tai skaitā dažādos ārvalstu medijos. Šo informāciju Brīvdabas muzejs iegūst, izmantojot mediju monitoringa rīku, ko piedāvā ziņu aģentūra LETA.

2018.gadā Brīvdabas muzeja centrālā ekspozīcija Rīgā un lauku ekspozīcijas *in situ* apmeklētas kopā 149 928 reizes. Muzeja ekspozīcijā Rīgā ir notikuši 18 publiski pasākumi, tai skaitā – sadarbībā ar Latvijas Nacionālo kultūras centru starptautiskais festivāls “Baltica” un XXVI Vispārējo latviešu Dziesmu un XVI Deju svētku Folkloras diena, Latvijas amatiereteātru festivāls Mūsdienų amatniecības festivāla laikā un sadarbībā ar Nacionālo kultūras mantojuma pārvaldi – Eiropas kultūras mantojuma dienas. Muzeja lauku ekspozīcijā *in situ* Rucavas novada “Vītoliņiekos” ir notikuši trīs publiski pasākumi, Vecpiebalgas novada “Vēveros” – viens.

Muzeja darbinieki nodrošinājuši muzejpedagoģisko programmu norisi 42 reizes, to kopējais apmeklētāju skaits ir 1060.

Muzejs ir organizējis un ar Valsts Kultūrkapitāla fonda atbalstu novadījis dienas nometni bērniem “Piecas dienas Vēveros”.

Attēls 6: Nometne “Piecas dienas Vēveros”

Sadarbībā ar izglītības iestādēm Brīvdabas muzejs ir īstenojis šādas izstādes:

1. ar Jūrmalas mākslas skolu Hernhūtiešu saiešanas namā - “Mūsu 100 tautumeitas Latvijas simtgadei”;
2. ar Rīgas dizaina un mākslas skolu – “Gustava Ozoliņa mantojuma izpēte un aktualizēšana mūsdienās”.

Kopējais 2018.gada publisko pasākumu plāns, norises datums un dalībnieku skaits ir attēlots tabulā.

Pasākuma nosaukums	Norises datums	Norises vieta	Dalībnieku skaits
Gaismas spēles ziemas mijkrēsli	1.-14.01.	Rīga	935
Metenis	11.02.	Rīga	939
Lielā diena	18.03.	Rīga	1779
Lieldienas	1./2.04	Rīga	5223
Sezonas atklāšana	1.05.	Rīga	825
Maija dziedājumi	16.05.	Rīga	30
Muzeju nakts	19.05.	Rīga	2020
Muzeju nakts	19.05.	Vītolnieki	40
Muzeju nakts	19.05.	Vēveri	124
LTLMD Gadatirgus	3./4.06	Rīga	36304
Baltica (sadarbībā ar LNKČ)	17.06.	Rīga	1500
Vasaras saulgrieži	21.06	Vītolnieki	200
Dziesmu svētku Folkloras diena (sadrb.ar LNKČ)	7.07.	Rīga	10214
Mūsdienu amatniecības festivāls	4./5.08.	Rīga	6217
Amatu diena. Spēļu un rotaļu diena	2.09.	Rīga	1933
Eiropas kultūras mantojuma diena	16.09.	Rīga	526
Rudens Ražas svētki	30.09.	Rīga	1615
Veļu vakars	21.10.	Rīga	90
Mārtiņi	11.11.	Rīga	1730
Bluķa vakars	22.12.	Rīga	956
Gaismas spēles muzeja sētās	25.-31.12.	Rīga	433

Muzeja atpazīstamību un ietekmi uz finanšu rezultātiem ir veicinājis mērķtiecīgs darbs sabiedrisko attiecību jomā, ierobežota reklāmas finansējuma apstākļos, cenšoties izmantot visas bezmaksas reklamēšanās iespējas, tā skaitā izvietojot informāciju par muzeju sociālajos tīklos un aptuveni 12 dažādās tiešsaistes vietnēs, izvietojot baneri pirms pasākumiem autoceļa A2 malā, kā arī sadarbojoties ar ārvalstu televīzijas kanāliem, kas pārskata periodā ir veidojuši 7 TV raidījumus dažādu valstu televīzijām.

Muzejs ir izveidojis savus kontus sociālajās vietnēs Draugiem.lv, Facebook, Twitter, Instagram. 2018.gadā sociālajiem tīkliem bija šāds sekotāju skaits: Twitter: 6517, Facebook: 3834, Draugiem.lv: 917, Instagram 1611. Salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu Facebook un Instagram novērojama pozitīva dinamika.

Galvenie īstenotie pasākumi un to rezultāti muzeja uzturēšanas un pārvaldības jomā

Pārskata periodā pieejamo resursu ietvaros uzturētas un apkalpotas muzeja eksponātkas, krājuma, restaurācijas darbnīcu, saimniecības ēkas un administrācijas ēkas, kā arī muzeja teritorija 87 ha platībā un abas lauku ekspozīcijas *in situ*.

Uz muzeja eksponātekām, kā arī ekspozīcijā izvietotajiem priekšmetiem iedarbojas visi tie faktori, kurus nav iespējams novērst ar vienreizēju konservāciju un restaurāciju. Tie ir vējš, ziemas un vasaras nokrišņi, pārmērīgs izsauļojums vai noēnojums, kas paātrina koka dabisko

novecošanos. Daudzām celtnēm ir būvdetaļas, kas pakļautas tiešai atmosfēras iedarbībai – jumta kores stiprinājumi, vēja dēļi un jumti.

Tika veikti meža kopšanas un krūmu un šķeldošanas darbi. Pieejamo resursu ietvaros ir iegādāts papildaprīkojums muzeja esošai traktortehnikai un iegādāti specializētie darba rīki.

Pieejamo resursu ietvaros tika papildināts ugunsdzēsības inventārs, veikta personāla apmācība.

Iespēju robežās nodrošināti muzeja darbinieku maksas un bezmaksas tālākizglītības pasākumi, kā arī citi darbinieku saliedēšanas un motivēšanas pasākumi; muzeja darbinieki devās pieredzes apmaiņā uz Krieviju, Kizhi State Open-air Museum of Wooden Architecture and Ethnography, Tallinu, Igaunijas Brīvdabas muzeju.

Pārskata periodā tika iesniegts un atbalstīts Projekts "Innovative and affordable solutions for the preventive conservation of cultural heritage. CollectionCare." HORIZON2020, NR.814624. Projekta ilgums 36 mēneši.

Muzejs pārstāvēja Latviju Ķīnas valdības projektā Belt and Road, piedaloties projekta starptautiskajā konferencē, piedalījās Baltijas muzeoloģijas skolā, LU vasaras skolas, ICOM, ICOMOS, IOV semināros, konferencēs un darba sanāksmēs;

Turpinot ikgadējo sadarbību ar Amerikas latviešu apvienību par jauniešu praksi Latvijā, muzejs nodrošināja vasaras praksi pieciem latviešu diasporas ASV jauniešiem.

FINANŠU RESURSI UN IESTĀDES DARBĪBAS REZULTĀTI

Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums EUR

Muzeja finansējums un tā izlietojums saskaņā ar likumu "Par budžetu 2018. gadam"

Nr.p.k.	Finanšu līdzekļi	Iepriekšējā gada (faktiskā izpilde), EUR	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā, EUR	faktiskā izpilde, EUR
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	1 285 484	1 486 533	1 475 604
1.1.	dotācijas	896 437	1 066 410	1 066 408
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	385 990	418 123	407 196
1.3.	transfēri	1 990	2 000	2 000
1.4.	ziedojumi un dāvinājumi	1 067	-	-
2.	Izdevumi (kopā)	1 284 066	1 486 884	1 475 850
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	1 263 235	1 474 233	1 469 131
2.1.1.	kārtējie izdevumi	1 263 235	1 474 233	1 469 131
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	20 831	12 651	6 719

Muzeja finanšu resursus izdevumu segšanai 2018. gadā veido:

1. valsts budžeta dotācija 1 066 408 EUR apmērā jeb 72,27% no kopējiem ieņēmumiem, tajā skaitā 363 EUR jeb 0,04 % apmērā Tautas lietišķās mākslas studijas "Auseklis" darbības stiprināšanai;

2. maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi 407 196 EUR apmērā jeb 27,59 % no kopējiem ieņēmumiem;
3. pašvaldības transfērs 2 000 EUR apmērā jeb 0,14 % no kopējiem ieņēmumiem.

Muzeja ieņēmumu struktūra

	1 475 604
<i>Valsts budžeta dotācija</i>	1 066 408
<i>Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi</i>	407 196
<i>Transfērs no pašvaldībām</i>	2 000

	2017	2018
1. Ienākumi kopā bez ziedojuma:	1 284 417	1 475 604
<i>Valsts budžets</i>	896 437	1 066 408
<i>Pašu ieņēmumi</i>	385 990	407 196
<i>Transfērs no pašvaldībām</i>	1 990	2 000
2. Ziedojums	1 017	-

Valsts budžeta dotācija pārskata gadā palielinājās par 15,94 %. Tas bija saistīts ar papildus finansējuma piešķiršanu muzeja speciālistu atlīdzības palielināšanu.

Savukārt pašu ieņēmumi 2018.gadā turpināja pieaug. Tas tika panākts pateicoties veiksmīgai mārketinga taktikai, sniedzot vairāk tādus muzeja maksas pakalpojumus, kuru samaksa veidojas kompleksi no teritorijas daļas nomas, apmeklējuma, ekskursijas un citiem pakalpojumiem atbilstoši muzeja maksas pakalpojumu cenrādīm. Muzeja atpazīstamību un ietekmi uz finanšu rezultātiem ir veicinājis mērķtiecīgs darbs sabiedrisko attiecību jomā, ierobežota reklāmas finansējuma apstākļos cenšoties izmantot visas bezmaksas reklamēšanās iespējas, t. sk. izvietojot informāciju par muzeju sociālajos tīklos un aptuveni 12 dažādās tiešsaistes vietnēs.

	2017	2018
Bīlešu ieņēmumi	246 785	253 846
Maksas pakalpojumi kopā	385 990	407 196

Lielākā daļa muzeja izdevumi ir fiksētās izmaksas: 70,83 % budžeta līdzekļu izlietoti darba samaksai un sociālajiem maksājumiem (darba devēja VSAOI, pabalsti, kompensācijas), 8,91 % apsardzei un 4,72 % komunālajiem maksājumiem. Pārējās izmaksas 19,97 % apmērā no kopējā budžeta izlietoti mainīgajiem maksājumiem – muzeja ēku, ekspozīcijas un teritorijas saimnieciski–tehniskajai uzturēšanai, pētniecības darba rezultātu publiskošanai, restaurācijas procesa nodrošināšanai, pakalpojumu kvalitātes uzlabošanai, darbinieku tālākizglītības vajadzībām, komandējumiem, kā arī pasākumu rīkošanai.

	2017	2018
Bruto darba samaksa	681 676	838 637
Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas, pabalsti un kompensācijas	170 989	206 752
Komunālie maksājumi	60 707	71 688

Apsardzes pakalpojumi	114 444	165 235
Muzeja priekšmetu pirkumi	1 592	930
Pārējās izmaksas	254 658	192 608

	2017	2018
Kārtējie izdevumi kopā	1 263 235	1 469 131
Kapitālie izdevumi	20 831	6 719

Kopumā muzeja izdevumi salīdzinājumā ar 2017.gadu ir palielinājušies par 14,94%. Tas ir saistīts ar piešķirto papildus finansējumu muzeja speciālistu atlīdzības palielināšanai. Kopumā atlīdzības izdevumi palielinājās par 22,6 % salīdzinājumā ar 2017.gadu.

Pārskata periodā pieejamo resursu ietvaros uzturētas un apkalpotas muzeja, krājuma, restaurācijas darbnīcas, saimniecības ēkas un administrācijas ēkas, kā arī muzeja teritorija 87 ha platībā un abas lauku ekspozīcijas *in situ*.

Tās budžeta programmas un apakšprogrammas, kuru finanšu līdzekļi tiek izlietoti iestādes darbības nodrošināšanai

Latvijas Etnogrāfiskais brīvdabas muzejs 2018. gadā darbības nodrošināšanai saņēmis finansējumu no Kultūras ministrijas īstenotajām valsts pamatbudžeta programmas 21.00.00. "Kultūras mantojums" un 25.00.00 – "Valsts kultūrkapitāla fonds" apakšprogrammas 25.02.00 – "Valsts kultūrkapitāla fonda programmu un projektu konkursi".

Nr.p.k.	Finanšu līdzekļi	Iepriekšējā gada (faktiskā izpilde), EUR	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā, EUR	faktiskā izpilde, EUR
21.00.00 Kultūras mantojums				
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	1 252 289	1 484 938	1 47 4011
1.1.	dotācijas	864 309	1 064 815	1 064 815
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	385 990	418 123	407 196
1.3.	transfēri	1 990	2 000	2 000
2.	Izdevumi (kopā)	1 251 938	1 485 289	1 474 257
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	1 248 287	1 472 638	1 467 538
2.1.1.	kārtējie izdevumi	1 248 287	1 472 638	1 467 538
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	3 651	12 651	6 719
21.00.00 Valsts kultūrkapitāla fonds				
apakšprogramma 25.02.00 – “Valsts kultūrkapitāla fonda programmu un projektu konkursi”				
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	-	1 595	1 593
1.1.	dotācijas	-	1 595	1 593
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	-	-	-

1.3.	transfēri	-	-	-
2.	Izdevumi (kopā)	-	1 595	1 593
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	-	1 595	1 593
2.1.1.	<i>kārtējie izdevumi</i>	-	1 595	1 593
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	-	-	-
71.06.00 - Eiropas Ekonomikas zonas un Norvēģijas finanšu instrumentu finansēto projektu un pasākumu īstenošana				
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	32 128	-	-
1.1.	dotācijas	32 128	-	-
2.	Izdevumi (kopā)	32 128	-	-
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	14 948	-	-
2.1.1.	<i>kārtējie izdevumi</i>	14 948	-	-
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	17 180	-	-
Ziedojumi un dāvinājumi				
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	1 067	-	-
1.1.	fizisko personu ziedojumi un dāvinājumi	1 067	-	-
2.	Izdevumi (kopā)	-	-	-
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	-	-	-
2.1.1.	<i>kārtējie izdevumi</i>	-	-	-
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	-	-	-

Darbības rezultātu plāns un izpildes izvērtējums, valsts budžeta līdzekļu izlietojuma

efektivitātes izvērtējums

Latvijas Etnogrāfiskā brīvdabas muzeja Vidēja termiņa darbības stratēģijā 2017 – 2022 pārskata periodā, izmantojot valsts budžeta programmas „21.00.00. Kultūras mantojums” finanšu resursus, bija plānots sasniegt šādus rezultātus skaitliskā izteiksmē:

1	Krājuma darbs	Plānots stratēģijā 2018	Faktiskā izpilde 2018
1.2.	Konservēto un restaurēto priekšmetu skaits	200	903
1.3.	Izmantoto krājuma vienību skaits	500	7010
1.4.	NMKK ievadīto vienību skaits	600	2025
1.5.	No krājuma deponēto vienību skaits	30	148

2	Pētniecības darbs		
2.1.	Priekšmetu skaits, kuriem veikta zinātniskā inventarizācija	50	682
2.2.	Publicēto izdevumu skaits	1	1
3	Ekspozīciju darbs		
3.1.	Pastāvīgo ekspozīciju skaits	30	30
3.2.	Izstāžu skaits muzejā	3	4
3.3.	Izstāžu skaits ārpus muzeja	0	0
4	Darbs ar apmeklētājiem		
4.1.	Apmeklējumu skaits	120 000	149 928
4.2.	Novadīto ekskursiju skaits	100	287
4.3.	Muzejpedagoģisko programmu skaits	5	5
4.4.	Aptaujāto apmeklētāju skaits	3 500	¹
4.5.	Ekspozīcijas atvērtas apmeklētājiem (stundas gadā)	2 555	2 977
4.6.	Muzejs pieejams ārpus regulārā darba laika - stundu skaits gadā	1 28	929
4	Finansējuma piesaiste		
4.1.	Iesniegto projektu skaits	2	²
4.2.	Pašu ieņēmumi	418 123	407 196

Praktiski visās muzeja darba jomās plānotie rezultāti ir sasniegti un var secināt, ka finansējums izlietots efektīvi, krājuma, pētniecības darbā un apmeklējuma pozīcijās pārskata periodā plānotie rezultāti ir sasniegti ar uzviju. Tas ir saistīts ar to, ka īpaša uzmanība ir pievērsta darbam ar krājuma priekšmetiem un dots uzdevums piesaistīt, apkalpot pēc iespējas vairāk apmeklētāju, kā arī, ņemot vērā ierobežotos finanšu līdzekļus piesaistīt pēc iespējas dažādāku finansējumu.

¹ Muzeja mājas lapā ir iespēja izteikt viedokli. Viedokļa izziņai tiek izmantoti sociālie tīkli, atbalstīta anketēšana

² Kopējā projektos pieprasītā summa 102 701,4 EUR. Netika atbalstīta (NKMP) Jumta seguma nomaiņa zemnieku - amatnieku sētas "Lielvēveri" palīgēkai stallim ratnīcai Latvijas Etnogrāfiskā brīvdabas muzeja lauku ekspozīcijā in situ "Vēveri". Summa 9994,77 EUR (projekts īstenots no pašu ieņēmumiem), izstādes un jaunas muzejpedagoģiskās programmas izstrāde (VKKF). Summa 16 720,49 EUR (projekti netika īstenoti nepietiekamu finanšu līdzekļu dēļ)

Pašu ieņēmumu neizpilde salīdzinājumu ar plānu ir 2,61 % jeb 10 927 EUR. Pašu ieņēmumu neizpilde bija saistīta ar to, sākotnējā līguma izpilde par teritorijas nomu filmēšanas studijas vajadzībām bija pārcelta uz 2019.gadu. Projektam "Innovative and affordable solutions for the preventive conservation of cultural heritage. CollectionCare." HORIZON2020, NR.814624 piešķirtie 67 187,50 īstenošanai piešķirtie 67 187,50 EUR ir paredzēti 36 projekta īstenošanas mēnešiem, t.i., līdz 2022.gada februārim.

Pārskata periodā turpināts mērķtiecīgs darbs ar ienākošā tūrisma operatoriem, kā rezultātā noslēgti jauni sadarbības līgumi par Brīvdabas muzeja iekļaušanu apmeklējamo objektu skaitā.

	2018
Bīlešu ieņēmumi	253 846
Maksas pakalpojumi	407 196

Pašu ieņēmumi no ieejas biļetēm un muzeja sniegtajiem maksas pakalpojumiem ir galvenais muzeja publiskās darbības nodrošinājuma avots. Pārskata periodā muzeja pašu ieņēmumu dinamiku pozitīvi ir ietekmējusi veiksmīgā publicitātes metode, muzeja sniegto pakalpojumu klāsta paplašināšana un veiksmīga sadarbība ar ilggadējiem partneriem.

Muzeja apjomīgākais ienākumu avots ir Latviešu tautas lietišķās mākslas darinājumu gadatirgus jūnija pirmajā nedēļas nogalē. Lai palielinātu ienākumu apjomu no šā pasākuma, muzejs saglabāja iepriekš noteikto ieejas maksu gadatirgū. Muzejs uzskata, ka šāda cenu politika ir jāturpina, atbalstot gan apmeklētājus, gan amatniekus. Šāda prakse ir palielinājusi apmeklētāju skaitu pārskata periodā un varētu arī ilgtermiņā to palielināt. Būtiski ir saglabāt arī pašu Gadatirgus tradīciju un kvalitāti.

Attēls 7: 2018.gada Latviešu tautas lietišķās mākslas darinājumu Gadatirgus. Foto O.Jansons

Brīvdabas muzeja pasākumu apmeklējums ir tieši atkarīgs no laika apstākļiem, jo pasākumi notiek tikai un vienīgi brīvā dabā. Tas ir jebkura brīvdabas pasākumu organizētāja risks – tiek ieguldīti līdzekļi, kas nereti neatmaksājas un pasākums beidzas ar finansiāliem zaudējumiem. Tā kā muzejam nav telpu, kurās varētu rīkot seminārus, radošās darbnīcas un lielus publiskos pasākumus, šāda problēma un risks pastāvēs arī turpmāk.

Projekts “Skolas soma” būtiski palīdzēja Brīvdabas muzejam piesaistīt skolēnu grupas. Pārskata periodā muzeju apmeklēja 12 637 skolēnu grupās, tika novadītas 42 muzejpedagoģiskās programmas, ko apmeklēja 1060 dalībnieku. Pārskata periodā Brīvdabas muzejs turpinājis nodrošināt pakalpojumu skolu jaunatnei dienas nometni bērniem “5 dienas Vēveros”, kas norisinājās lauku ekspozīcijā Vecpiebalgas novada “Vēveros” un guva pozitīvu vērtējumu no nometnes dalībniekiem. Šāda tipa nometnes muzejs plāno rīkot regulāri katru gadu.

Lai piesaistītu bērnu un skolu jaunatnes publiku muzejam, ir jāaktualizē informācija skolām par muzeju, jāattīsta jaunas, mūsdienu apmeklētājiem piesaistošas, interaktīvas

programmas, tai skaitā muzejpedagoģiskās programmas skolēnu dažādu kompetenču attīstīšanai, jāturpina būt aktīvam partnerim projektā “Skolas soma”.

Lai mudinātu vietējos iedzīvotājus atkārtotiem muzeja apmeklējumiem, ir nepieciešams radoši un inovatīvi uzrunāt lokālos iedzīvotājus no dažādu kultūru kopienām, ir jāaktualizē piedāvājums muzeja apmeklētājam-klientam, ir jāatver jauni apskates objekti muzeja ekspozīcijā, ir jāpieņem darbā motivēti, uz klientu orientēti darbinieki. Ierobežojošs finansējums ir tiešs drauds muzeja darbības attīstībai, eksponātēku, eksponātu saglabāšanai, uzturēšanai un nodošanai nākamajām paaudzēm.

Veiksmīgi realizējot muzeja mārketinga stratēģiju, kā arī, iekļaujoties kopējos Latvijā un Rīgas pilsētā notiekošajos pasākumos, pārskata periodā ir palielinājies pašieņēmumu apjoms.

Attēls 8: Brīvdabas muzejs “Baltuor 2018” piedāvā iegādāties muzeja izdevumus, apmeklēt Latviešu tautas lietišķās mākslas darinājumu Gadatirgu 2018.

Neskatoties uz palielinājušos apmeklējumu, skaitu, lai veicinātu atkārtotus muzeja apmeklējumus, ir nepieciešams izveidot arvien jaunus pakalpojumus apmeklētājiem, ir jāatver jauni apskates objekti muzeja ekspozīcijā, muzejā apmeklētāju apkalpošanas sfērā ir jāstrādā augsti kvalificētiem, motivētiem, tirgū konkurētspējīgiem, uz pakalpojumu sniegšanas kvalitāti orientētiem darbiniekiem.

Vērtējot valsts budžeta līdzekļu izlietošanas efektivitāti pārskata periodā, jāsecina, ka pieejamie līdzekļi ir tērēti efektīvi:

1. ir turpināta krājuma pārvaldības darba kvalitātes uzlabošana – ir pabeigta visaptveroša krājuma esības pārbaude, gan muzeja ekspozīcijā Rīgā, gan filiālē in situ Vecpiebalgas novada Vēveros, ne tikai izlases esības pārbaudes, kā tas tika praktizēts līdz šim;
2. mērķtiecīga un rūpīga darba rezultātā ir konstatēts neidentificētu un nesignēto krājuma vienību skaits, identificēti un sagatavoti izslēgšanai no krājuma zudušie priekšmeti, tāpat aktualizēti krājuma priekšmetu topogrāfiskie apzīmējumi dabā un dokumentos;
3. par valsts budžeta līdzekļiem, neprasot papildus finansējumu, muzeja krājums ir papildināts par 17 krājuma vienībām;
4. iespēju robežās ir nodrošināts muzeja pētnieciskais darbs un tā rezultātu komunikēšana muzeja auditorijā un plašākā sabiedrībā;
5. muzeja finansiālo iespēju robežās ir nodrošināta muzeja kultūrvēsturiskās vides un meža teritorijas sakopšana, senceltnu un citu muzeja objektu uzturēšana, kā arī muzeja ugunsdrošības sistēmu un tehniskās infrastruktūras atjaunošana.

6. sekmēta muzeja sadarbība ar partneriem Latvijā, īpaši Valsts pieminekļu aizsardzības inspekciju, mācību iestādēm, un ārvalstīs.

Būtiskākie pakalpojumi un ieņēmumi par maksas pakalpojumu sniegšanu, uzlabojumi pakalpojumu pieejamības un kvalitātes nodrošināšanā

Būtiskākie muzeja sniegtie maksas pakalpojumi un pašu ieņēmumu avots pārskata periodā ir ienākumi no ieejas biļetēm par muzeja apmeklējumu, teritorijas daļas noma, kā arī ienākumi no telpu nomas un komunālajiem pakalpojumiem (iegūti no muzeja ilglaicīgajiem nomniekiem – Priedes kroga, Pūnītes u. tml.). Muzeja teritorija un telpas tiek nomātas dažādu korporatīvo pasākumu, TV un reklāmu filmēšanas, kinofilmu filmēšanai, kā arī sadzīves tradīciju svinību (kāzas, kristības, dzimšanas dienas) norisēm.

Citi pašu ieņēmumi veidojas no muzeja sniegtajiem gidu – ekskursiju vadītāju pakalpojumiem, auto iebraukšanas caurlaižu tirdzniecības.

Personāls

2018.gadā muzejā bija 83 amata vietas, faktiskais vidējais darbinieku un citu nodarbināto skaits ziemas sezonā bija 68, bet vasaras sezonā 83 (papildus strādāja 15 sezonas muzeja eksponātu uzraugi). Jāpiebilst, ka pietiekami daudz darbinieku muzejā strādā nepilnu darba laiku, kas negatīvi ietekmē paveiktā darba apjomu. Atsevišķu muzeja funkciju veikšanai muzejā trūkst amata vietu (piem., koku un dārzu kopšanai, mūrēšanas u. c. tehniskiem darbiem, apmeklētāju apkalpošanai u. c.).

Pārskata periodā muzejā strādāja 29 vīrieši un 44 sievietes. Vecuma grupā līdz 30 gadu vecumam muzejā strādā 6 darbinieki. No 31 gada līdz pensijas vecumam ir 50 darbinieki, bet pensijas vecumā 17 darbinieki.

Personāla mainība ir saistīta ar sezonas darbu veikšanu (Muzeja vasaras sezonas laikā tiek papildus nodarbināti darbinieki): darba tiesiskās attiecības uzsāktas ar 32 darbiniekiem, izbeigtas – ar 27 darbiniekiem.

Augstākā izglītība ir 37 darbiniekiem (t.sk. 4 darbiniekiem zinātņu doktors, maģistra grāds 12 darbiniekiem, bakalaura 18 darbiniekiem, pirmā līmeņa augstākā izglītība ir 3 darbiniekiem) , vidējā izglītība ir 35 darbiniekiem, pamata izglītība ir tikai 1 darbiniekam. 2018.gadā 2 darbinieki studēja augstākajās mācību iestādēs. Muzeja darbineiki papildināja savas zināšanas, paaugstināja kvalifikāciju sekmīgi piedaloties 12 dažādosursos un semināros.

Komunikācija ar sabiedrību

Komunikācija ar sabiedrību ir viena no muzeja pamatfunkcijām. Muzeja komunikācijas produkti ir cieši saistīti ar muzeja pētniecisko, pasākumu organizēšanas, ekspozīciju un izstāžu veidošanas un publicitātes darbu. Līdz ar to komunikācijas darba rezultāti pārsvarā atspoguļoti šā pārskata iepriekšējās nodaļās.

Pārskata periodā muzejs aktīvi turpināja sadarbību ar Latvijas un ārvalstu medijiem, tika attīstīta darbība sociālajos tīklos, veikti regulāri ieraksti un uzlabojumi muzeja mājas lapā un veidoti dažādi informatīvie drukas materiāli par pieejamajiem pakalpojumiem.

Sadarbība ar nevalstisko sektoru

Latvijas Etnogrāfiskais brīvdabas muzejs ir Latvijas Muzeju biedrības biedrs un kopš 2012.gada The Association of European Open Air Museums (AEOM) un Vidzemes tūrisma asociācijas biedrs.

Pārskata periodā muzeja sadarbības partneri bijuši arī vairākas nevalstiskās organizācijas, ar kurām noslēgti sadarbības līgumi par pasākumu organizēšanu, tradicionālo amatu un dzīves veida popularizēšanu vai informācijas apmaiņu. Tika turpināta sadarbība ar Amerikas latviešu

apvienību par jauniešu vasaras prakses nodrošināšanu, kā arī dalība Baltijas muzeoloģijas skolas, ICOM, ICOMOS, IOV semināros, konferencēs un darba sanāksmēs.

Nākamajā gadā plānotie pasākumi

2018. gadā pasākumi īstenojami saskaņā ar Latvijas Etnogrāfiskā brīvdabas muzeja Vidēja termiņa darbības stratēģiju 2018 – 2023 un Darba plānu 2019. gadam.

Galvenie iepriekšējā gadā uzsāktie pasākumi, kuri tiks turpināti

1. Meklēšanā esošo krājuma priekšmetu identifikācija.
2. Krājuma glabātuves iekārtošana Liepājas ostas noliktavā, citās eksponātēkās un krājuma priekšmetu pārvietošana.
3. Tautas lietišķās mākslas kolekcijas papildināšana.
4. Kolekcijas kataloga "Senie labības mēri" un faksimilizdevuma "Tekstiliņu vēsture. Somu audēju grāmata" izdošana.
5. Katalogu "Transporta līdzekļi zemnieku sētā 18.-20.gadsimtā", "Lādes un pūra lādes", "Vidzemes podniecība", "Krāslavas un Dagdas novada segas", "Lībiešu materiālās kultūras liecības Latvijas muzeju krājumos" celveža "Vecpiebalgas "Vēveri" satura sagatavošana.
6. Projekta "Innovative and affordable solutions for the preventive conservation of cultural heritage. CollectionCare." HORIZON2020, NR.814624 īstenošana.
7. Jaunas muzejpedagoģiskās programmas sagatavošana.
8. Skolu jaunatnes dienas nometnes Vēveros organizēšana.
9. sadarbība ar ALAs latviešu diasporas jauniešu prakses nodrošināšana.
10. turpināt sadarbību ar kultūrizglītības augstskolām un profesionālām izglītības iestādēm muzeja krājuma un darba popularizēšanai jaunatnes auditorijai.
11. Muzeja iekšējās komunikācijas uzlabošanas un personāla motivācijas pasākumi, t.sk., personāla tālākizglītības un materiāli tehniskā nodrošinājuma jomā.

Nākamā gada galvenie uzdevumi un pasākumi

1. Ieguldīt krājuma saglabātības un pieejamības apstākļu uzlabošanā.
2. Mērķtiecīgi turpināt krājuma pārvaldības darba uzlabošanu.
3. Turpināt katru gadu nodrošināt muzeja kultūrvēsturiskās vides un meža teritorijas sakopšanu, senceltnu un citu muzeja objektu uzturēšanu, kā arī muzeja drošības sistēmu atjaunošanu, šim mērķim iepļānotos muzeja budžeta līdzekļus tiecoties papildināt ar finansējuma piesaisti no dažādu projektu programmu līdzekļiem.
4. Atjaunot jumta segumus eksponātēkām.
5. Organizēt Brīvdabas muzeja gadskārtējo zinātniskā konferenci.
6. Turpināt pētniecības darbus.
7. Veikt sagatavošanas darbus inovāciju un pētniecības projekta "Innovative and affordable solutions for the preventive conservation of cultural heritage. CollectionCare", identificēt un aprakstīt pētījumam nepieciešamos vēsturiskos artefaktus, aktīvi līdzdarboties darba grupās.
8. Veidot un pozicionēt Latviešu tautas lietišķās mākslas Gadatirgu kā unikālu un mūsdienīgu Latvijas labāko amatnieku parādi un paraugu līdzīgu gadatirgu rīkošanai Latvijā un Baltijā, sākt sagatavošanas darbus Gadatirgus 50.jubilejai 2020.gadā.
9. Veidot un pozicionēt Mūsdienu amatniecības festivālu sadarbībā ar Igaunijas, Lietuvas tautas amatniekiem un citu valstu amatniekiem, kā mūsdienu Baltijas reģiona un pasaules amatnieku festivālu.
10. Aktualizēt unikālo piedāvājumu, plānot un popularizēt muzeja kopējā piedāvājumā eksponēšanas vietas in situ „Vēveri” un „Vītolnieki”.

11. Izmantojot mūsdienu komunikācijas iespējas, plaši un regulāri skaidrot sabiedrībai un galvenajiem finansētājiem muzeja unikālo saturu, sasniegtos rezultātus, finansējuma izlietojumu, iekļaujot gan muzeja darba redzamo, gan publikai neredzamo daļu; pastiprināti skaidrot muzejā uzkrātā mantojuma saglabāšanas nozīmi un izmaksas.
12. Turpināt aktīvu darbību, izstrādāt jaunu piedāvājumu projektā "Skolas soma".
13. Turpināt sadarbību ar kultūrizglītības augstskolām un profesionālām izglītības iestādēm muzeja krājuma un darba popularizēšanai jaunatnes auditorijai.
14. Turpināt sadarbību ar Amerikas latviešu apvienību par latviešu diasporas jauniešu prakses nodrošināšanu.
15. Pievērst uzmanību auditorijas izpētei, apmeklētāju apmierinātības noskaidrošanai, muzeja lietotāju lojalitātes nostiprināšanai dažādās sabiedrības grupās, kā arī auditorijas paplašināšanai, t. sk. darbam ar bērniem un skolēniem.
16. Izmantot muzeja resursus, veidot un izplatīt arī muzeja profilam neraksturīgus pakalpojumus (teritorijas noma izklaides, korporatīvo pasākumu, brīvā laika un sporta sacensību u. tml. mērķiem), vienlaikus atrodot radošus veidus, kā arī šo muzeja lietotāju segmentu aizraut un informēt par muzeja unikālo piedāvājumu.
17. mērķtiecīgi īstenot muzeja iekšējās komunikācijas uzlabošanas un personāla motivācijas pasākumus, t. sk., personāla tālākizglītības un materiāli tehniskā nodrošinājuma jomā.
18. veidot stabilu profesionālās sadarbības un partnerības tīklu ar līdzīga profila institūcijām ārzemēs un Latvijā, t. sk. ar mērķi piesaistīt starptautisko finansējumu.

Nākamā gada plānotie sadarbības projekti

1. Sadarbībā ar dažādām valsts institūcijām, ministrijām, pašvaldību Tūrisma informācijas centriem sadarboties Brīvdabas muzeja, kā kultūras tūrisma galamērķa popularizēšanā Latvijā, kā arī ārpus Latvijas.
2. Sadarbībā ar Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekciju sadarbības līguma ietvaros Brīvdabas muzeja lauku ekspozīcijā *in situ* organizēt Eiropas Kultūras mantojuma dienu pasākumu Vēveros, kā arī citus starptautiskus pasākumus – pieredzes apmaiņas seminārus, konferences.
3. Sadarbībā ar Latvijas Nacionālo kultūras centru organizēt Novadu dienas, Kokļu dienas un Latvijas pilsētu un pagastu amatierleģionu svētkus Latvijas Etnogrāfiskajā brīvdabas muzejā.
4. Sadarbībā ar Latvijas augstskolām, mācību iestādēm popularizēt Brīvdabas muzeju, kā vērtīgu izziņas un studiju/mācību procesa īstenošanas vietu.
5. Sadarbībā ar Kurzemes plānošanas reģionu sagatavot projekta pieteikumu par kultūras mantojuma popularizēšanu un zināšanu tālāk nodošanu.